No. 86 DINGSDAG 19 JULIJ. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per drie maanden te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente Assen;

brengen ter kennis van de belanghebbenden dat het kohier van den hoofdelijken omslag over 1859, zoo als hetzelve door den Raad werd vastgesteld in deszelfs vergadering van Zaturdag den 16 dezer, gedurende acht dagen ter inzage zal voorliggen van en met Woensdag den 20 dezer maand; zullende belanghebbenden in dien termijn bezwaren tegen hunnen aanslagen kunnen inbrengen bij Heeren Gedeputeerde Staten van Drenthe.

De Burgemeester,
G. P. SERVATIUS, l. b.
De Secretaris,
G. L. W. VOS

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente Assen;

In aanmerking nemende de thans heerschende sterke droogte; brengen ter kennis van de ingezetenen dat het verbod van art. 56 der algemeene policieverordening om met eene brandende pijp of sigaar in het Stadsbosch te komen van af heden zal worden gehandhaafd.

Assen den 18 Julij 1859.

De Burgemeester,
G. P. SERVATIUS, l. b.
De Secretaris,
G. L. W. VOS.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

18 Julij.

Wij konden, gij weet het, lezers! in 't eerst niet gelooven, dat Keizer *Napoleon III* het was, die de hand uitstak ter verzoening; dat hij, de overwinnaar, den overwonnene zou opzoeken in zijne legertent en tot hem zou komen met de woorden: „laat ons het zwaard opsteken en dat er vrede zij tusschen ons!"

En ons ongeloof werd niet weggenomen, integendeel, het werd versterkt, toen de telegraaf ons in korte trekken de grondslagen mededeelde, waarop de vrede was tot stand gebragt.

Wij stonden aanvankelijk bijkans alleen met onze twijfeling, alléén, te midden van eene juichende dagbladpers, en bij velen scheen het, alsof wij niet hartelijk verheugd waren over den vrede; bij sommigen waren wij de zwartgallige, die alles donker, die in alles kwaad ziet. Noch het oordeel des eenen, noch dat des anderen was billijk, hoewel ligt te verdragen, want zou Keizer *Napoleon* het groote werk van Italie's bevrijding ten einde toe volbrengen, dan moest hij, het zwaard in de scheede hebbende gestoken, heerscher zijn door zedelijke, zoowel als hij het eenige oogenblikken vroeger was door stoffelijke kracht, en dit zou hij in onze schatting niet zijn, als hij vrede aanbood, en wel op zulke grondslagen.

Om der wille van het grootsche werk, dat hij ondernam, waaren wij ten aanzien der eerste telegraafberigten zoo bedaard in onze blijdschap over den blijden kreet die door Europa klonk: „vrede! vrede!" zoo ongeloovig ten aanzien van de grondslagen, voorgeschreven door den overwinnaar.

Het voorgevoel, dat wij hadden, bedroog ons dit keer niet.

Veler juichtoon is veranderd in misnoegen, ja menige zegenspreking over Frankrijk's Keizer in bitter beklag, en zij, die zich altijd bij 't minste goede of kwade gerucht laten medeslepen door blijdschap of droefheid, zij, die geen woorden genoeg konden vinden, om *Napoleon's* grootheid en edelmoedigheid te loven en te prijzen, zitten nu in gepeins voor de officiële proclamatien en nota's of roepen: „hij, die uittrok tot bevrijding van Italie, heeft zijn werk niet voltooid!"

't Gewigste document, dat tot de waardering van den vrede de aandachtigste lezing vordert, is de proclamatie des Keizers, waarin hij aan zijne dapperen het einde van den oorlog verkondigde. Ook al kennen onze lezers die toespraak, is toch eene herlezing van dit stuk niet overbodig.

Zij luidt aldus:

„Soldaten!

„De grondslagen des vredes zijn met den Keizer van Oostenrijk vastgesteld; het hoofddoel des oorlogs is bereikt: Italie zal voor de eerste maal eene natie worden. Een eedgenootschap van al de Italiaansche staten onder honorair voorzitterschap van den Heiligen Vader zal de leden van een en hetzelfde gezin als tot éénen bundel zamensnoeren. Wel is waar Venetie blijft onder Oostenrijks schepter, maar het zal desniettemin een Italiaansch gewest zijn, deel van het eedgenootschap uitmakende.

„De vereeniging van Lombardye met Piemont geeft ons aan dezen kant der Alpen eenen magtigen bondgenoot, die ons zijne onafhankelijkheid zal verschuldigd zijn. Die regeringen, welke buiten de beweging gebleven of in hare bezittingen terug geroepen zijn, zullen de noodzakelijkheid van heilzame hervormingen begrijpen. Eene algemeene amnestie zal de sporen der burgertwisten doen verdwijnen. Italie, voortaan meester van zijn eigen lot zijnde, zal het niet meer aan anderen maar alleen aan zich zelf te wijten hebben, indien het niet op den weg van orde en vrijheid regelmatig vooruit gaat.

Gij zult weldra naar Frankrijk terugkeeren; met opgetogenheid zal het vaderland die krijgslieden ontvangen welke te Montebello, Palestro, Turbigo Magenta, Melegnano en Solferino den roem onzer wapenen zoo hoog hebben doen klimmen, — welke in twee maanden Piemont en Lombardye hebben bevrijd, en die om geene andere reden halt gemaakt hebben dan omdat de strijd op het punt was van eenen omvang te bekomen, welke niet meer in evenredigheid stond met het belang, hetwelk Frankrijk bij dezen geduchten oorlog had.

„Draagt dan roem op uwe overwinningen, op de verkregen uitkomsten en bovenal daarop, dat gij de dierbare kinderen zijt van dat Frankrijk, hetwelk altijd de groote natie zal zijn, zoo lang het een hart heeft hetwelk elke edele zaak kan begrijpen en mannen als u om ze te verdedigen."

De geheele strekking van die proclamatie is, om de soldaten te doen gelooven, dat verkregen is wat gezocht werd, maar de moeite, daarvoor genomen, wekt reeds argwaan, en de gewigtigste zinsnede is deze: „gij hebt om geene andere reden *halt* gemaakt, dan omdat de strijd op het punt was een omvang te bekomen, die niet meer in evenredigheid stond met het belang, 't welk Frankrijk bij dezen geduchten oorlog had."

Waardoor zou die strijd *zulk een omvang* hebben bekomen?

Dat zegt de Keizer niet en dat was juist zoo belangrijk te weten. Nu is het een groot raadsel, waarmede Europa zich bezig houdt — nu is 's Keizers verklaring het onderwerp van allerlei mededeelingen en bespiegelingen, zoowel in zijn voor- als in zijn nadeel, en zal hij welligt spoedig genoodzaakt zijn, om zijns naams of om zijns roems wille, de oplossing van dit raadsel te geven.

De een zegt: „met onrust merkte de Keizer de zucht naar vrijheid op, die in 't hart der Italiaansche bevolking leefde, ja met zekeren angst bespeurde hij, dat de geest van het socialismus het hart der burgerij beheerschte. Hij vreesde alzoo weldra tegenover een vrijgemaakt volk te staan, dat geheel andere begrippen had van vrijheid, dan hij vermoedde of meende te kunnen bevredigen, en zoo zou het volk, dat hij vrij maakte, zich wel eens tegen zijn verlosser kunnen keeren. En geschiedde dat — zou dan het Republikeinsche Frankrijk, 't welk hij tot nu toe met scherpe sporen en ijzeren toom bedwong, zwijgen?"

De tweede verzekert: „Pruissen was de nachtmerrie, die 's Keizers slaap, ook na de schitterendste overwinning benaauwde, en hij had redenen om te gelooven, dat Venetie niet zou te nemen zijn, vóór het Pruissische leger vereenigd met het Oostenrijksche tegenover het Fransch Sardinische had gestaan, terwijl op hetzelfde oogenblik Engeland een woord medesprak, te dreigender, naarmate de kans des oorlogs voor de geallieerden minder gunstig werd."

Die zóó spreekt, verhaalt, om zijne meening ingang te doen vinden, dat Keizer *Napoleon*, eenige dagen voor het sluiten van den vrede gedurig zeer onheilspellende brieven uit Duitschland ontving, brieven, die ook den anders onvervaarden Koning *Victor Emmanuel* schrik aanjoegen — brieven, zoo verontrustend, dat *Napoleon* op 't onverwachts generaal *Fleury*, een man van tact en welsprekendheid, liet roepen, en tot deze zeide: „maak u gereed — gij vertrekt heden met dezen brief naar Keizer *Frans Jozeff*. Lees dien brief eerst, en als gij de geest en de bedoeling daarvan goed hebt begrepen, wees dan mijn tolk bij den Keizer, opdat hij doe wat ik wensch." Generaal *Fleury* las en herlas en ging onmiddelijk op reis, zeggende: „ik heb mijn Keizerlijken meester begrepen en zal den Oostenrijkschen Monarch doen begrijpen, dat het zijn belang is, om te doen wat de overwinnaar hem aanbiedt." De krijgsman kwam in den nacht bij de keizerlijke legertent en de jeugdige Monarch uit het trotsche en in Italie zoo vernederde Huis von Habsburg sliep den slaap der vermoeiden. „Een brief van Keizer *Napoleon III*?! het is te wagen, dat men onzen gebieder wekke", dacht de dienstdoende adjudant, en Keizer *Frans Jozeff* werd welligt nooit in zijn leven uit den slaap geroepen, om iets te lezen, dat zoo belangrijk en zoo verrassend tevens was. Hij las en toen hij gelezen had herlas hij nog eens en hij sprak: „over eenige uren in den vroegen morgen mijn antwoord!"

Generaal *Fleury* wachtte.

En toen het eerste hanengekraai op aarde werd gehoord, stond de Keizer van Oostenrijk van zijne legerstede op, en (of hij raad vroeg en verkreeg weten wij niet) riep generaal *Fleury*, en gaf dezen het gevraagde antwoord, en haastig reed de bode des vredes naar zijns meesters legertent en de man des gewelds brak haastiglijk het keizerlijk zegel en las en — „*wapenschorsing!*" klonk het op aarde, en klappend in de handen waagden zich de volkeren aan de profetie: „straks daagt de vrede!"

Op de wapenschorsing volgde eene zamenkomst der beide Keizers, en de gewone omhelzing van gekroonde broeders bleef niet achterwege, ja er wordt zelfs gesproken van keizerlijke gelegenheidstranen, en spoedig, zeer spoedig — zegt men — zal Keizer *Napoleon* en Keizerin *Eugenie* door de poorten van Weenen naar het paleis der Hapsburgen rijden, en mag het volk, dat zoo deerlijk werd geslagen en ook daarvoor zooveel heeft te betalen, en daarenboven zooveel gronds moest missen, roepen, hard, ze schrikkelijk hard roepen: „leve Keizer *Napoleon*! leve *Eugenie*!"

Ja, lezers! er wordt wat comedie gespeeld in de wereld en de Volkeren kunnen dikwijls *zeer* dwaas zijn.

En wat hebben Keizer *Napoleon* en *Frans Jozeff* te zamen besproken en overlegd voor de hartelijke omhelzing?

Dat is algemeen bekend, als men sommige dagbladen kon gelooven.

Het plan van *Napoleon* is nu aldus:

Eerst heb ik Rusland gekortwiekt en Oostenrijk stond stil.

Nu heb ik Oostenrijk eene forsche aderlating doen ondergaan en Pruissen stond stil

Straks ga ik Pruissen eene veer uittrekken, en . . . . .

Laat *Napoleon* zich niet vergissen in de aanvulling van dezen zin.

Oostenrijk zou wel stil staan, maar Rusland? maar Engeland?!

Loopen wij, kortzigtigen, die wij zijn, niet te ver vooruit, en bepalen wij ons liever bij een vlugtigen blik op Europa, zooals het daar zit met den geteekenden vrede en met de officiële vredes-bepalingen en voorwaarden in de hand.

't Eerst zoeken wij Koning *Victor Emanuel* op. Hij was — zoo zegt men — bevreesd met *Napoleon* voor Duitschland, verkreeg Lombardije en is — tevreden.

Cavour echter, de groote drijver in het Italiaansche geschil, de man van talent en moed, vroeg met zijne ambtsbroeders ontslag uit zijns Konings dienst en verkreeg het

Waarom die vraag?

Omdat Keizer *Napoleon* zijn oorlogsprogramma ontrouw werd — omdat hij terugkeerde, eer hij gekomen was, waar hij beloofde te zullen zijn — omdat zij bleven, die hij zeide te zullen doen verhuizen, omdat . . . .

Cavour gaat heen en dat is een onheilspellend voorteeken. De man, die het vertrouwen heeft van geheel het vrijzinnig Italie, die, ten spijt van Europa, mag men zeggen, het vaandel der vrijheid hoog droeg, verlaat zijn Gebieder, terwijl deze het „leve de Koning!" hoort in de hoofdstad van het overwonnen land.

Dat is — wij herhalen het — een kwade dag in het nieuwe leven van den Koning van Sardinie — de dag waarop *Cavour* zijn Vorst verliet en het speet Italie geen rust, dat de man, die den oorlog schiep, geen vrede heeft met den vrede, zooals Frankrijks Keizer dien ontwierp en teekende.

Toch ging *Cavour* den Keizer van Frankrijk en Koning *Victor Emanuel* te gemoet, toen deze zegepralend Turijn binnentrokken. Het hoerah! bekroonde de beide monarchen, maar *Cavour* vooral werd levendig toegejuicht. Dat was een veelbeteekenend protest tegen de voorwaarden des vredes en eene ernstige waarschuwing voor de vredevorsten.

Ook elders sprak het volk.

Keizerin *Eugenie*, altijd zoo hartelijk begroet door de Parijsche burgerij, trouwens zij is eene aanvallige, vriendelijke vrouw, moest ondervinden, dat in het vredestractaat iets was, dat de Fransche teergevoeligheid, de nationale trots, krenkte. Het volk was beleefd, maar stil — het pruilt. Zij deed alles, om het in betere stemming te brengen, ja liet zelfs den tuin der Tuilerien openzetten — vergeefs. Men wandelde, maar bleef stil, zoo stil zelfs, dat men *Napoleon* geen intogt voorspelt, zooals die werd gedacht bij het lezen van elk oorlogsbulletin, dat altijd eindigt: de vijand werd geslagen en op de vlugt gejaagd.

En waarlijk, geen wonder!

Allerlei booze geruchten loopen er rond onder de menigte

Men luistere:

„Een der grootste Staatslieden van Frankrijk zeide: „Wij hebben een mooijen oorlog gemaakt. Oostenrijk heeft een *mooijen vrede* gesloten!" Waarom? *Napoleon* zei tegen *Frans Jozeff*: „de revolutie wast ons boven 't hoofd. Wij willen dit niet. Beide wenschen wij de handhaving van het Pausselijk gezag, omdat wij Catholieken zijn. Laten wij elkander verstaan!"

„Fiat!" riep *Frans Jozeff* en de vrijheid sloeg de oogen neder.

„Algemeene amnestie. — Voor wie is die het beste? Voor *Garibaldi*, en toch is deze met den vrede niet gediend. Hij wil voortvechten op eigen hand en voor eigen rekening."

„Prins *Napoleon*, die kwam en zag en niets deed, wil rentenieren, om ook verder niets te doen. Hij is kolossaal misnoegd.

„Een Parijzenaar, die te Frankfort de vredes-voorwaarden las, riep: „Keizer *Napoleon* is een verloren man!”

„Ook de heer *de la Guerronnière*, die aan 't hoofd der drukperszaken bij het Ministerie van Binnenlandsche Zaken was gesteld, vraagt zijne demissie. Hij moest in oorlogzuchtigen geest schrijven en dus is zijn rijk uit.

De Koning van Napels wil, op raad van Engeland, geen deel nemen aan het Italiaansche Statenverbond, en ook de Paus toont weinig lust, om plaats te nemen in den honorairen voorzittersstoel.

„Oostenrijk, dat plaats neemt voor Venetie, verzoekt beleefd ernstig, dat Sardinie er buiten blijve. Koning *Victor Emanuels* gezant kan met het oor door het sleutelgat luisteren.

„Te Berlijn noemt men den vrede een *faule Friede*, en neemt men de vrijheid, om het vredes-tractaat door een anderen bril te lezen, dan door dien der diplomatie.

„De *Augsburger Zeitung* zegt, dat men welligt het plan heeft, om Duitschland en Pruissen de kosten van den Italiaanschen oorlog te laten betalen en het dus zaak is wakker te blijven. Er zijn zelfs, die verzekeren, dat Frankrijk de Rijn-Provincien enz. enz. zal benaderen en ook Oostenrijk eenig afval zal toewerpen als het met het geweer in den arm blijft staan, zoolang het Frankrijk niet te benaauwd wordt.

„De Engelsche pers spreekt over *Napoleon* een hard vonnis uit, en een der dagbladen vraagt: „waarom dacht de Keizer niet aan de verschrikkingen des oorlogs toen hij begon en wel toen hij voor den *vierhoek* stond? Waarom gevoelt hij medelijden, nu *zijn* doel niet dat van anderen, is vervuld? 't Valt niet moeijelijk edelmoedig te zijn op eens andermans beurs. Italie noch *iemand* heeft reden om dankbaar te zijn voor 's Keizers *grootmoedigheid*.

„Is *Pius IX* zoo populair — vraagt een ander blad spottend, dat Italie gaarne zal staan onder zijn residium? Zou Sardinie thans ook inzien, dat het wel kon verkrijgen, hebben wat het thans bezit, langs minder bloedigen weg? En zou straks het volk van Sardinie zoo vrij blijven als het was voor den oorlog? Zou het uitroepen met een Lombardijer, als opvolger van *Cavour*?

„Als een Engelsch gezant, naar een congres voor de zaken van Italie gezonden, terugkwam met de boodschap: „*Italie is vrij!*” en hij bragt mee wat *Napoleon* teekende, dan zou men hem waarschijnlijk houden voor een *verrader*.

„*Vrede! welk eene verrassing!*
Gisteren immers predikte men nog oorlog?!
Welnu — veranderen wij costumes en namen;
En 't jaar, dat 1860 heet,
Rigte onze kanonnen tegen oud Engeland!”

riep dezer dagen een comediant, en John Bull — men zij er van verzekerd, heeft het gehoord. Hij zal wacht houden om zijn eiland!

Ziedaar, lezers! geruchten van allerlei aard, oordeel vellingen van verschillend gehalte, maar genoeg om u te doen zien, dat wij regt hadden toen wij, onmiddelijk na het sluiten des vredes, iets kwaads ontdekten in de lucht. De Italiaansche hemel is geenszins helder en de zon des geluks en des roems is in het paradijs van Europa niet hooger geklommen.

Wij eindigen dit Overzigt met de volgende mededeelingen:

De Koning van Napels zond 2000 Zwitsers, op wier trouw hij niet meende te kunnen rekenen, naar huis.

De jeugdige Koningin van Portugal, geboren Prinses von Hohenzollern Sigmaringen, is aan de gevolgen eener keelontsteking, waaraan zij sedert kort lijdende was overleden.

De Noorwegers hopen, dat de nieuwe Koning doen zal, wat zijn vader deed. Te Napels zou men hetzelfde niet zeggen tegen *Franciscus II*, maar hij doet het onge vraagd.

De Keizer van Rusland beveelt, dat de kinderen van Israelieten op de gouvernementsscholen zullen gaan. Gods dienstonderwijs kunnen zij te huis ontvangen.

De Keizer van Oostenrijk belooft zijn volk de vrijheid, door den tijdgeest geeischt. Dat hoort men gewis liever, dan het gebulder van het kanon.

Zal Keizer *Napoleon* nog iets zeggen eer hij Parijs binnentrekt?

't Zou niet overbodig zijn, als het iets goeds was voor de waarachtige vrijheid van Italie.

Wij deelen nog de volgende tijdingen mede:

Parijs, 15 Julij. Van eene goed onderrigte zijde wordt verzekerd, dat de Keizer binnen weinige dagen eene proclamatie aan het Fransche volk zal uitvaardigen, waarin de redenen welke hem tot het sluiten van den vrede hebben genoopt, breedvoerig uiteengezet zullen worden. Tevens zal daarbij het oog worden gevestigd op de ontevredenheid, welke in de meeste Staten van Duitschland, vooral ook in Pruissen heerscht, die zich gekrenkt gevoelen door de wijze waarop de zaken door de beide Keizers zijn geregeld. Men hoopt dat daardoor de stemming ten opzigte van Frankrijk eene verbetering zal ondervinden.

Op verscheidene openbare plaatsen zijn vele personen in verzekerde bewaring genomen, dewijl zij zich ongunstig hadden uitgelaten over den Keizer en den vrede, door hem met *Frans Jozeff* gesloten; zij verweten den Keizer algemeen, dat hij Italie heeft opgeofferd en aan zijn lot overgelaten, uit vrees voor Duitschland.

Volgens berigten uit Turijn ondervindt de opvolger van *Cavour* weinig ondersteuning. Men is zeer tegen den Graaf Aresc ingenomen, dewijl hij een Lombardijer van geboorte is.

Men wil weten, dat 40 000 man Fransche troepen in Italie zullen blijven, tot dat de zaken daar voor goed geregeld zijn.

Van wege de Fransche en Oostenrijksche Regeringen zullen gevolmagtigden naar eene neutrale stad gezonden worden, ten einde de verdere bepalingen naar de aangenomen grondslagen te regelen. Men zegt, dat Zurich (in Zwitserland) als plaats van bijeenkomst is gekozen. De stukken, door de gevolmagtigden der beide Regeringen opgemaakt, zal men later aan de andere groote mogendheden overleggen. Gelijktijdig zullen gevolmagtigden der Italiaansche Staten, tot regeling der inwendige aangelegenheden, naar Rome worden gezonden.

Parijs, 15 Julij. Men wil weten, dat, toen de beide Keizers te Villafranca het vredestractaat onderteekenden, zij zich met elkander verstaan hebben over eene eventuele verdeeling van het Oosten.

16 Julij. De *Moniteur* meldt, dat de keizer is geretourneerd. 's Keizers gezondheid is uitmuntend, en hij is met gestuurd toegejuicht, zegt het blad.

Londen, 18 Julij. De *Observer* noemt het sluiten van den vrede eene schande, en acht het onmogelijk, dat die vrede bestendig zou wezen, zoodat het blad aanraadt, Engelands verdedigings maatregelen op groote schaal voort te zetten.

De *Times* meldt, dat vertegenwoordigers van Oostenrijk, Frankrijk en Sardinie eerstdaags te Zurich zullen bijeenkomen, tot de definitive sluiting van het vredesverdrag. De oplossing der nog bestaande moeijelijkheden zal plaats hebben zonder tusschenkomst der neutrale Mogendheden.

Milaan, 17 Julij. Er hebben hier gisteren revolutionaire demonstratien plaats gehad; de Fransche troepen hebben zich met het volk verbroederd en de kreten aangeheven: „leve de Republiek!”

Marseille, 16 Julij. Vijf Napelsche schepen, onder bescherming van een oorlogschip van dezelfde natie, heb ben 2000 ontslagen Zwitsersche soldaten aan wal gezet, die heden met den spoorweg naar Lyon vertrekken.

Bern, 16 Julij. De Bondsraad heeft den majoor Latour belast met eene buitengewone zending naar Napels hij zal zich over Marseille derwaarts begeven, ten einde de Zwitsersche troepen, die, krachtens het besluit der Napelsche regering, ten gevolge van den onlangs onder hen uitgebroken opstand, op gedane aanvraag uit Napelsche dienst ontslagen zijn, te genoet te gaan en hunne nationaliteit te konstateren. Hij heeft bovendien bepaalde instruktiën ontvangen, om zooveel mogelijk een einde te maken aan de moeijelijkheden, die voor Zwitserland daaruit moeten voortvloeijen, en de Zwitsers, die zulks mogten verlangen, in staat te stellen, om naar hun vaderland terug te keeren.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

De *Delftsche Ct.* zegt van goederhand te vernemen, dat het adres van eenige docenten aan de koninklijke akademie aldaar, waarvan in deze courant melding is gemaakt, om bijzondere redenen tot heden niet aan Z. M. den koning is opgezonden.

— Z. Exc. de minister van justitie heeft bij aanschrijving van den 8 dezer bepaald, dat van den 15 dezer af tot nadere aankondiging geene premiën meer zullen worden toegekend voor gedoode en aan burgemeesters der verschillende gemeenten vertoonde wezels en hermelijnen.

— Den 16 dezer heeft de Hooge Raad de volgende beroepen in kassatie verworpen, als 1o. van *T. Berm* rekwirante van kassatie tegen een arrest van het hof in Noord-Brabant, houdende bevestiging van een vonnis der regtbank te 's Hertogenbosch, waarbij zij wegens het verhinderen van eene godsdienstoefening, is veroordeeld in eene boete van 50 cents en in de kosten, en 2o. van den prok.-gen. bij het hof in Utrecht, tegen een arrest van dat hof, houdende bevestiging van een vonnis der arrond. regtb. te Utrecht, waarbij de heer *F. Vos*, geneesheer te Loenen, is vrijgesproken van de aanklagt van het niet-aangeven der geboorte van een kind bij den burgerlijken stand, na bij de bevalling als verloskundige te zijn tegenwoordig geweest.

— Men verneemt, dat aan het prov. gouvern. van Zuid-Holland, op verlangen van den commissaris des Konings, voortaan geene nieuwe ambtenaren meer zullen worden aangesteld, dan na het afleggen van een examen in de Hollandsche taal en de beginselen der hoogere rekenkunde.

— In den nacht van 15 dezer ten ruim een uur werd te 's Hage in de Eerste Wagenstraat, in het benedenhuis bewoond door den heer *Tak*, winkelier in heerenartikelen, brand ontdekt, die zeer snel in hevigheid toenam. Door doeltreffend genomen maatregelen was men den brand spoedig meester, zoodat alleen het bedoelde huis is uitgebrand. Uit het brandende huis heeft men niets kunnen redden, de bovenbewoners, in den slaap verrast, hebben zich slechts met levensgevaar kunnen bergen. Tegen den persoon van *Tak*, die het bovenhuis bewoonde en des nachts niet te huis sliep, maar heden nacht bij den brand kwam toeschieten, werd eenig vermoeden opgevat, zoodat men hem in voorloopige bewaring heeft gehouden. Zijn inboedel was, naar men zegt, onlangs in de brandassurantie-maatschappij *de Adelaar* tegen eene waarde van f 3000 geassureerd.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

Het *Preussische Volksblatt* laat zich aldus uit: „Oostenrijk doet van Lombardije niet om niet afstand. Keizer *Napoleon* heeft daarvoor *Kossuth* en de Hongaarsche revolutie in den steek gelaten, en dat wel op een oogenblik dat, *Kossuth* drie millioen van den keizer heeft bekomen en zich met *Klapka* aan den Franschen despoot onderwierp. Van dit oogenblik af is de zaak der Hongaarsche revolutie op de lange baan geschoven. Keizer *Frans Jozef* bekwam voor het afgestane Lombardije tevens een nieuwen waarborg, dat het in Oostenrijk het zoogenaamde conservative geweld kan behouden.”

Het blad wil hiermede te kennen geven, dat in Oostenrijk zelf het concordaat en het absolutismus elkander, tot wederkeerigen steun, de hand zullen reiken.

ASSEN, 19 Julij.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

Amsterdam. Maandag, 18 Julij. Op de beurs van heden was de slotkoers der **Effecten** als volgt: *Nederl.* 2½ pCt. 64⅛ percent. dito 4 pCt. 97¾ per cent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 104⅞ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 75¾.

Granen en Zaden.

Koolzaad hooger; op September f 360. — Raapolie hooger; op zes weken f 36¾. — Rogge iets vaster. — Garst f 3 hooger. — Graanmarkt overigens onveranderd.

Gisteren stond de thermometer in de schaduw om 1 uur 40 min. op ruim 89 gr. F.; en om 6 uur 19 min. op 84 gr. F.

* **Smilde**, 16 Julij. Als iets bijzonders kunnen we berigten, dat er in den tuin van *K. Pot* alhier een appelboom in vollen bloei staat, terwijl de boom tevens met redelijk dikke appels is beladen.

* **Makkinga**, 17 Julij. De aanhoudende droogte begint zich alhier geducht te doen gevoelen, doordien de te velde staande aardappelen en boekweit geheel een doodsch aanzien hebben, zoo zelfs, dat men op sommige akkers vreest voor een algeheel misgewas; — de rogge is ook vroeger dan gewoonlijk rijp, tengevolge waarvan men reeds bezig is dezelve te maaijen. De kwantiteit kan men niet boven het middelmatige noemen; geheel anders is het met den hooibouw gesteld, daar de meeste boeren het gewonnen hooi niet in hunne schuren kunnen bergen, en verpligt zijn mieten buiten huis te zetten.

* **Hoogeveen**, 16 Julij. Gister middag omstreeks twaalf uur is alhier op de streek Achterom eene arbeiders woning van *A. R. Everts* met den inboedel en een varken verbrand. De oorzaak is niet bekend. Het huis was tegen brandschade verzekerd.

* **Nieuw-Buinen**, 13 Julij. Werd voor eenigen tijd in dit blad melding gemaakt, dat bij den mr. bakker *J. Wolthuis* alhier het plan bestond, hier een windkoornen papiermolen te bouwen, thans kunnen wij berigten, dat dit plan wordt of grootendeels is ten uitvoer gebragt, daar gezegde molen gisteren en heden onder begunstiging van daarvoor zoo geschikt weder, is gerigt, hetwelk alles met het beste gevolg is afgeloopen en hoegenaamd niets te wenschen overliet. Alle eer dan ook daarvoor aan den mr. molenmaker *R. Vlieghuis*, van Borger, die ten allen tijde steeds alles met de uiterste zorg, ijver en voorzigtigheid regelde en bestuurde.

Mogten er dus geene buitengewone verhinderingen komen, zoo zal deze molen binnen weinige weken voltooid kunnen worden, en, daar er dusdanig fabriek in onze provincie nog niet wordt gevonden, twijfelen wij ook geenszins, of genoemde molen zal een ruim debiet verwerven en de ondernemer niet in zijne verwachting worden teleurgesteld. Eene menigte menschen, zoowel nieuwsgierigen als om hunne krachten te leenen, [welke natuurlijk bij zulk werk vereischt worden], waren hierbij aanwezig.

Juist 5 weken geleden is door dienzelfden mr. molenmaker te Eext, gem. Anloo, de koornmolen, [voor eenigen tijd afgebrand zijnde], weder gerigt, hetwelk insgelijks met goed gevolg is geschied.

Bergfeest te Appelscha.

Den 14 Julij ll. heeft het aangekondigde „Bergfeest” op de bergen en zandduinen te Appelscha plaats gehad. Begunstigd door schoon weder, werd dit feest bezocht door eene groote menigte volks, zoo als men vooraf niet had kunnen noch durven verwachten, daar ze niet alleen uit de provincie Friesland, maar ook uit onderscheidene plaatsen van de provinciën Drenthe en Groningen in grooten getale waren zamengevloeid, om het eerste Appelscha'ster „Bergfeest” bij te wonen en aldaar de genoegens te genieten, van natuur en kunst, die als het ware wedijverden om dit feest pracht en luister bij te zetten.

's Middags om drie uur werd het feest geopend met instrumentale muzijk, uitgevoerd door het muzijkcorps van Assen, waarna de bepaalde volksvermaken, als: mastklimmen zaklooperij en talhoutlooperij een aanvang namen, die door heeren keurmeesters zoo ordelijk werden geregeld en bestuurd, dat ieder aanschouwer met het grootste genoegen opgetogen was van deze wedstrijden, die de lachspieren der toegevloeide menigte niet weinig in beweging bragten. Beurtelings liet het zanggezelschap van Appelscha zich ook hooren en voerde met goed succes eenige zangstukken uit, die over het algemeen zeer goed zijn bevallen, zoodat wij niet kunnen nalaten den zangdirecteur *H. Zwart* en de leden der zangvereeniging te bedanken, voor de moeite, die zij zich zoo gaarne hebben getroost, om zooveel mogelijk het feest door zang te veraangenamen. Onder het gebruik van een heerlijk glas wijn, werd zoo de middag op eene aangename wijze gesleten, terwijl er beurtelings door eenige heeren, zoo als de heeren *Pruim*, instituteur te Dokkum, *Helder*, fabrikant te Dokkum, *Prakken*, wethouder te Oosterwolde, *van der Sluis*, medecinae doctor te Oosterwolde, *van Roijen* burgemeester van Vledder, *Bergsma* secretaris te Makkinga, *de Jong* hoofdonderwijzer te Haulerwijk en *Offerhaus* van Groningen, onderscheidene op het feest toepasselijke toasten werden ingesteld, die door het publiek met een luid „hoerah!” werden beantwoord, waaraan men duidelijk kon zien, met welk een feestelijk enthoutiasme ieder bezield was. Bij het vallen van den avond en nadat de laatste purperroode stralen der zon, die de bergtoppen zoo prachtvol hadden beschenen, waren verdwenen, werd het publiek aangenaam verrast door het afsteken van eenige vuurwerken en een zoogenaamden „Boschbrand”, en door eene algemeene illuminatie der tenten, die mede tees cijk en smaakvol, met nationale vlaggen, groen en bloemen waren versierd, terwijl de zilveren maan allengskens met

haren zachten glans zich boven der bergen kruinen verhief en met haar vriendelijk gelaat berg en dal begroette, welk een en ander een voorbeeldeloos prachtig gezigt opleverde, zoo dat menigeen een in geestverrukking met den dichter zoude uitroepen:

„Hoe groot zijn Heer! uw werken,
„Hoe schoon is de Natuur!"

Heerlijk klonk het door berg en dal, toen het publiek met accompagnement van het muzijkcorps in choor „het Volkslied" aanhief 't geen getuigde van de onderlinge harmonie, die het feest op de ondubbelzinnigste wijze kenmerkte, zoodat het met regt een volksfeest kon genoemd worden. Wij achten ons verpligt, den logementhouder *van den Bosch* te Appelscha bovenal onze hulde en dank toe te brengen voor den voorbeeldeloos vurigen ijver, door hem betoond om alles te bewerkstelligen, en voor de aanzienlijke kosten die hij zich heeft getroost, voor alles wat dienen kon ter opluistering van het „Bergfeest". Ook de heeren ontwerpers van het feest verdienen lof en wij meenen redenen te hebben, om te mogen veronderstellen, dat wij de tolk zijn van allen die het „Bergfeest" hebben bijgewoond, wanneer wij nogmaals in gedachten uitroepen: „Leven de ontwerpers van het „Bergfeest"! Eere! vooral ook aan den burgemeester van Oostellingwerf, die mede het feest met ZHWGs. tegenwoordigheid vereerde, en als eerste teekenaar op de lijst getoond heeft, dat ZHWG. een voorstander is van dit volksfeest. De toast, door den heer *H. de Jong* van Haulerwijk op ZHWG. uitgebragt, werd dan ook door het publiek met een buitengewoon overluid „hoerah!" beantwoord. Ook de politie heeft zich op eene allezins loffelijke wijze van hare taak gekweten en den brigadier van Diever komt alle lof toe, wegens de voorkomende en minzame wijze, waarop hij orde en rust weet te handhaven. Wij eindigen dit verslag met den wensch, dat men in een volgend jaar weer een zoodanig „Bergfeest moge houden, terwijl wij de voorstanders daarvan in overweging geven, of het niet wenschelijk zou zijn, er een jaarlijksch vast volksfeest van te maken, volgens een vast te stellen Programma.

EXTRACT VERSLAG *van Directeuren der* ***Drentsche Veen- en Midden Kanaal-Maatschappij*** *aan de vergadering van Deelhebbers, gehouden te Dordrecht den* 11 Junij 1859.

Vervolg van 't vorig no.

De waterstand op het kanaalpand boven sluis 4 was van af 11 Junij bij de sluiting der deuren tot het einde des jaars als volgt:

Hoogste stand, 29 December, gelijk het peil.

Laagste stand, bij het sluiten der deuren 1.52 el onder peil.

De gemiddelde stand was:

Junij	1.59	el onder peil.
Julij	1.32	el onder peil.
Augustus	1.32	„ „
September	1.17	„ „
October	0.813	„ „
November	0.793	„ „
December	0.547.	„ „

Afvaartsgeld

Het afvaartsgeld over 1858 bedroeg f 1049.98½.

Hierbij moet in aanmerking genomen worden:

1o. Dat de Drentsche Hoofdvaart een groot gedeelte van het jaar gesloten is geweest, waardoor geen afvoer van turf kon plaats hebben. Wel hebben wij ons tot Gedeputeerde Staten van Drenthe gewend, om tot wederopzeggens toe, vergunning te erlangen tot het plaatsen van een dam in de hoofdvaart, ten koste der Maatschappij, maar hebben deze vermeend, dat de belangen van anderen daardoor zouden kunnen benadeeld worden, omdat de Beilervaart water gaf, en dit dan in de hoofdzaak, alleen zoude dienstbaar gemaakt worden voor de scheepvaart van 't Oranjekanaal, waarom H. E. A. geene vrijheid vonden, om daartoe vergunning te verleenen.

2o. Dat door den lagen waterstand op het Kanaal boven sluis 4, de afvoer van turf uit de Noord- en Zuid-Bargerveenen is belemmerd geworden.

Wij kunnen nog mededeelen dat de eerste 5 maanden van 1859 f 999.62½ afvaartsgeld opleverden.

Beplanting, enz.

De droogte van het jaar 1858 werkte nadeelig op de beplanting. Aan de kanaalwegen stierven vele eiken en populieren telgen, die in dit voorjaar werden bijgeplant.

Overigens is men met de beplanting op en langs de kanaalwegen voortgegaan, waartoe hoofdzakelijk populieren en wilgen telgen gebezigd werden.

Ook is er op die gedeelten van den kanaalweg, welke aan verstuiving onderhevig zijn, berkenstek geplant. — Wij achten dit het beste middel, om de verstuiving duurzaam tegen te gaan en daardoor ontstaande verzandingen te voorkomen.

Veengronden.

Odoornerveen.

De over eene lengte van 206 ellen, ter breedte van 6 kuilen (18.60 el) ingesplitte wijk in het veen van Odoorn is nog ter wederzijde met een kuil en dus te zamen 6.20 el verbreed; zij is voorts over eene nieuwe lengte van 324 ellen ingesplit, ter breedte van 8 kuilen of 24.80 el, zoodat thans eene totale lengte van 530 ellen over 24.80 el breedte is ingesplit.

Hieruit zijn gegraven 145 dagwerk 24½ stok turf, waarvan 97 dagwerk zwarte en 48 dagwerk 24½ stok graauwe turf, waarvan verkocht 33 dagwerk 2½ stok zwarte en 5 dagwerk 10½ stok graauwe turf, zoodat, na aftrek van den door het werkvolk verbruikten haardbrand, op heden nog op het veld aanwezig is ongeveer 58 dagwerk zwarte en ruim 39 dagwerk graauwe turf.

Hadden wij in het najaar kunnen blijven afvoeren, de voorraad zou tot goede prijzen zijn opgeruimd, daar de zwarte turf toen per dw. f 34 tot 44 gold. Zoo als wij echter opmerkten, werd, toen wij aan den gang kwamen, de Drentsche Hoofdvaart ten gevolge van den lagen waterstand gesloten, en toen deze later bij den hoogeren waterstand werd geopend, was de toegang tot de wijken aldaar ook weder geopend, en viel daarbij in de maand November de vorst in, zoodat er vóór den winter bijna geen turf meer werd verkocht. De prijs daalde toen van f 34 tot f 26 voor de zwarte turf en is sinds dalende gebleven, terwijl voor de graauwe turf schier geene vraag is.

In genoemde insplitting werd over eene lengte van 500 ellen eene hoofdwijk gegraven, ter bodemsbreedte van 5 ellen, diepte van 1.50 el onder kanaalpeil en wederzijdsche glooijingen van 1½ op 1. Over de monding dier wijk is eene houten draaibrug gelegd, als de op het kanaal bestaanden ingerigt, terwijl in de nabijheid eene keet is geplaatst, waarin een veenarbeider woont, die met de bediening der brug belast is.

Tot veriening van genoemde wijk werd eene lengte van 500 ellen opgesplit, ter breedte van 8 kuilen of 24.80 el, waarvan de bonkaarde over gemiddeld 0.68 el diepte is afgekruid.—1544 ellen scheidingsgreppels en raaijen werden gegraven, terwijl tot bezakking van het veen in de insplitting 500 ellen lengte raai en 1020 ellen lengte greppel zijn verdiept.

Den verkoop van veenen, die aanvankelijk goede uitkomsten heeft opgeleverd, hebben wij getracht voort te zetten en verkocht 5 bunders 28 roeden veen met den ondergrond en 1 bunder 79 roeden 34 ellen veen zonder ondergrond, te zamen tot eene som van f 3503 — Tot scheiding der geveilde en verkochte perceelen is er eene lengte van 1132 ellen greppel gegraven.

Emmerveenen.

I Oosterveen.

Ten einde de 240 ellen lengte insplitting in de rigting van het door de aannemers gegraven kanaal en de 450 ellen lengte insplitting in de hoofdwijk (beiden vermeld op bl. 15 van het vorig verslag) ter voldoende breedte voor de inwijking af te werken, is wederzijds nog een kuil van 3.10 el breedte gegraven en dus de insplitting met 6.20 el verbreed.

Wijders is in de strekking van het kanaal door het Oosterveen zuid-oostwaarts tusschen het veen der Maatschappij en dat van Marktgenooten, eene nieuwe insplitting gegraven, lang 234 ellen, over eene breedte van 8 kuilen of 24.80 el, waarvan 6 kuilen of 18.60 el breedte, diep 2.80 el tot op het zand, en 2 kuilen of 6.20 el breedte tot op de halve diepte van 1.40 el, als zoogenaamde ligters, bewerkt zijn.

Aan het einde van genoemde 234 ellen is nog 766 ellen lengte ingesplit over 8 Kuilen of 24.80 el breedte ter diepte van 1 el, bedragende dus eene totale lengte insplitting van 1000 ellen.

Alle vergraving van veen geschiedde zonder eenigen tegenspoed, voornamelijk te weeg gebragt doordien sedert ons vorig verslag het veen der Marktgenooten, hetwelk door gemis aan begreppeling destijds afscheurde, geheel en naar behooren begreppeld is geworden, zoodat hetzelve volkomen kon bezakken en aldus meer vastheid verkreeg.

Uit gemelde insplitting en 2 kuilen zijn gegraven 524 dagwerk turf, waarvan 167 dagwerk scherpe fabrieksturf en 357 dagwerk graauwe turf. Hiervan zijn verkocht 50 dagwerk 8 stok scherpe en 3 dagwerk 8 stok graauwe turf, zoodat, na aftrek van den door het werkvolk verbruikten haardbrand en met inbegrip van de 203 dagwerk 13 stok, welke van 1857 nog op het veld zijn overgebleven, er overig waren 231 dagwerk 15 stok scherpe fabrieksturf en 427 dagwerk 22 stok graauwe turf.

De prijzen zijn al dalende gebleven, zoodat thans voor scherpe fabrieksturf van 1857 slechts f 10 en voor die van 1858 slechts f 17 per dagwerk te bedingen is. — Naar graauwe turf is volstrekt geene vraag. Te Zwartsluis wordt de prijs daarvan gehouden op f 5 het dagwerk, te leveren in het veen.

Veenverkoop.

Wij hebben ook hier getracht door verkoop van veen, wat leven te wekken, welk pogen echter slechts ten deele met een' gunstigen uitslag bekroond is. — Van de geveilde 4 veenplaatsen en 12 huisplaatsen, (zijnde iedere veenplaats, groot 10 bunders, en ieder huisplaats 50 roeden of ½ bunder) werd 1 veenplaats en 6 huisplaatsen te zamen 12½ bunders, voor f 5268.— verkocht. Het overige leverde naar onze meening geen' voldoenden prijs op.

Steenbakkerij.

In het afgeloopen jaar werden er 5 ovens gebakken. Dit vorderde ruim 24 dagwerk turf, waartoe de in het vorig jaar onverbruikte 8 dagwerk gebezigd werden, terwijl er verder nog bijna 24 dagwerk in de nabijheid van den oven op den Hondsrug gegraven werden waarvan 7½ dagwerk ten gebruike in dit jaar.

In het geheel werden er 370156 stuks steen gevormd, welke met de nog op het veld en in den oven aanwezige 85900 stuks, een bedrag van 456056 stuks opleverden.

De opbrengst van den in 1858 verkochten steen bedraagt f 1646.55½.

Kalkbranderij.

De oprigting eener kalkbranderij, waarvan wij bij ons vorig verslag melding maakten, werd ons toegestaan, en daartoe vereischt gebouw voor f 442.60 aanbesteed. De uitoefening is reeds aangevangen, waarvan wij U bij een volgend verslag gunstige resultaten hopen te kunnen mededeelen.

Algemeene mededeelingen en opmerkingen.

Toen het kanaal tot aan de Noord- en Zuid-Bargerveenen met de zijtakken en de wijk in het Bargermeer voltooid was en de Maatschappij dus binnen den van Regeringswege gestelden termijn, aan de haar opgelegde verpligtingen had voldaan, hebben wij ons tot Z. E. den Minister van Binnenlandsche Zaken gewend, met verzoek, dat overeenkomstig de concessie, de opneming en tevens de terugbetaling van het overgebleven ⅓ van het waarborgskapitaal geschieden mogt.

De opneming van Regeringswege had spoedig plaats en het was den 4 Januarij 1859, dat wij van den Heer Minister van Binnenlandsche Zaken een schrijven ontvangen mogten, waarbij ons mededeeling werd gedaan, dat de terugbetaling van den nog overigen waarborgstermijn geschieden zoude, als zijnde de werken binnen den bij de concessie gestelden termijn tot stand gebragt en naar behooren opgeleverd. Tevens werd daarbij, op uitdrukkelijk verlangen des Konings ter onzer kennis gebragt: *„dat Zijne Majesteit met belangstelling van de voltrekking van dit voor de Provincie Drenthe, zoo belangrijk veenkanaal had kennis genomen, en dat de onafgebroken arbeid en onvermoeide ijver door de Maatschappij daaraan, onder onze leiding, besteed, door den Koning en Zijne Regering op hoogen prijs wordt geschat."*

Wij behoeven u niet te zeggen Mijne Heeren! dat de belangstelling van den Koning en Zijne Regering, voor de Maatschappij hoogst vereerend, door ons op hoogen prijs wordt gesteld.

Van den Heer Commissaris des Konings in Drenthe ontvingen wij reeds vroeger op onze kennisgeving der voltooijing, ook een zeer welwillend schrijven met de betuiging zijner belangstelling, ons tevens geluk wenschende *„met de voltooijing dier grootsche onderneming, als voor het algemeen, doch voor de Provincie Drenthe in 't bijzonder van het grootste belang."*

Wij ontveinzen niet, dat het schrijven van den Heer Commissaris des Konings in Drenthe ons zeer veel genoegen heeft gedaan.

———

Verder kunnen wij U mededeelen, dat wij in het afgeloopen jaar door eenige veeneigenaren te Smilde, wier veen langs de Molenwijk gelegen is, waarvan het peil ongeveer 1.09 el hooger is dan dat der Drentsche Hoofdvaart, aangezocht werden om het overtollige water op het kanaalpand tusschen sluis 1 en 2 zijdelings naar de Molenwijk af te voeren, mits al het noodige daartoe op hunne kosten werd daargesteld. Wij hebben voorloopig, onder zekere voorwaarden tot wederopzeggens toe, vermeend, daartoe vergunning te kunnen geven, zoodat in den noordelijken kanaalweg een uitleidingsduiker gelegd is, welke door den sluiswachter van sluis 1 bediend wordt. Van belanghebbenden hebben wij een' brief ontvangen, waarin zij voor de bewezene gunst hunne erkentelijkheid betuigen.

Met een' veeneigenaar in Noordsleen hebben wij eene overeenkomst getroffen omtrent den afvoer van zijn veen op het kanaal, waardoor voor de overige veeneigenaren ook de weg geopend wordt, om met de Maatschappij over den afvoer van hun veen overeen te komen. De verveening zal dus daar weldra aanvangen.

Omtrent onzen Hoofd-Opzigter *Lokker* kunnen wij U bij voortduring melden, dat wij niet dan redenen van goedkeuring hebben over zijn' ijver voor en belangstelling in alles wat de Maatschappij betreft.

Aan het slot van ons vorig verslag zeiden wij, dat het hoofdzakelijk van den aanvankelijken uitslag van de werkzaamheden in de Emmer- en Odoornerveenen, van de gelegenheid tot voortzetting van den verkoop en van den tijd der definitieve oplevering en het meer of minder gebruik van het kanaal zou afhangen, of wij ons in deze vergadering in staat zouden zien tot bepaalde voorstellen ter uitkeering van een dividend.

Wij moeten daarop antwoorden, dat de werkzaamheden in de Emmer- en Odoornerveenen, hoewel dan ook zonder tegenspoeden geschiedende, aanzienlijke uitgaven vereischen; dat de afvoer van den gegraven turf, wat de Emmerveenen betreft, nog niets opleverde, omdat het kanaalpand boven sluis 4 eerst in het laatst van September voorloopig in onderhoud kon overgenomen worden, en er door den lagen waterstand en daarna ingevallen vorst geen afvoer plaats had; dat dus het gebruik van het kanaal wat dat gedeelte betrof, in het afgeloopen jaar nog niets kon beteekenen terwijl dat gebruik voor het overig gedeelte door het sluiten der Drentsche Hoofdvaart zeer belemmerd werd en ook de gelegenheid tot voortzetting van den veenverkoop zich voor den oogenblik, niet gelukkig laat aanzien.

Gaan wij alle die uitgaven en de betrekkelijk nog zeer geringe ontvangsten na, er zou voorzeker alle aanleiding zijn, om tot het uitkeeren van een dividend nog niet over te gaan.

Wij hebben echter in overleg met HH. Commissarissen gemeend eene onderscheiding te moeten maken, tusschen hetgeen vereischt wordt ter voorziening in de loopende uitgaven en den zuiveren opbrengst der verkochte veenen, beboekweiting en waarborg-kapitaal.

Die som bedraagt na aftrek der nog niet betaalde kooppenningen, op ult°. December 1858 f 32391.52½.

Onze meening nu is, dat een gedeelte van dat bedrag als ter medebestrijding van de loopende uitgaven mag aangemerkt worden en dat daarin overigens door opneming van gelden voorzien worde, maar dat wij ook jegens de deelhebbers verpligt zijn om een gedeelte tot dividend te doen strekken.

Wij stellen daartoe voor, om als dividend over 1858 aan de deelhebbers 3% uit te keeren, dit is over f 580.000 f 17400.

Eene opmerking nog ten slotte. Het dringend belang der Maatschappij vordert, het prompt debiet van den gegraven turf; zoo iets gaat doorgaans bij nieuwe veenkolonien langzaam, en vordert eenige aanbeveling bij particulieren, maar vooral bij fabrikanten. — Gij allen mijne heeren! zijt deelhebbers, en velen uwer, zoo niet allen, in de gelegenheid om dat debiet door uwe relatiën te bevorderen. — Wij verzoeken U daarom met nadruk uwe pogingen daartoe te willen aanwenden, en durven zulks te meer doen bij de overtuiging, dat ons fabrikaat dat der meesten van de andere veenderijen in hoedanigheid overtreft.

Dordrecht 11 Junij 1859.

De Directeuren,
't HOOFT VAN BENTHUIZEN.
VAN DORSSER.
VAN DRIEL.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

Haulerwijk. Bij Ds. *M. Wassenaar* zijn ingekomen de navolgende giften ten behoeve van een toren en klok

alhier: van N. N. te S. postmerk Sneek f 10; van Dr. *G. H. van Senden* te Leur f 2; van Ds. *E. de Bruyn* te Wer vershoef f 10; uit Lisse twee giften ieder f 5; van Ds. *G J. Gobius du Sart*, pred. te St. Jansga f 2 50 en uit Leiden door inteekening f 28.

Voorts heeft Ds. A. W. *Kamp* te Meppel gezonden een dichtstuk, getiteld d e d o r p s k l o k, eene romance, door den schrijver, een roomsch gezinde, bestemd om bij een genoegzaam aantal inteekenaren in druk te worden uitgegeven. Mogt het een ruim debiet hebben.

Terwijl tot het beoogde doel pl. m. f 400 noodig zijn, beveelt de ondergeteekende deze arme gemeente aan de christelijke liefde zijner landgenooten aan, in vast vertrouwen dat zijne verwachting in dezen niet beschaamd zal worden. (get) M. WASSENAAR.

Kerk Ct.

RAADSVERGADERINGEN.

Assen, 16 Julij. In de vergadering van den Raad dezer gemeente — heden gehouden — is het volgende besloten; Daar de noodzakelijkheid is ontstaan van de benoeming van een vierden ambtenaar van den burgerlijken stand. is als zoodanig gekozen de heer Mr *E. K. J. Bertling* — Tot lid der plaatselijke schoolcommissie is benoemd het raadslid Mr *H. Vos*. — Burg. en Weth. zijn gemagtigd tot uitbetaling der helft van de toelage aan den rector van 't Gijmnasium toegezegd voor 't bezoldigen van docenten, terwijl zij zijn uitgenoodigd, om bij H. H. Curatoren aan te dringen. om in de behoefte aan docenten te voorzien, zooals door den Raad bepaald is — Voor informatie is aangenomen een adres van *G. J. Reerink C. S.* te Leeuwarden betreffende de concessie voor den Noordelijken-Spoorweg. — Het kohier van den Hoofdelijken omslag is vastgesteld, nadat aan drie reclames gevolg is gegeven.

CORRESPONDENTIE.

Het ingezondene over het trage bezorgen der brieven te Hoogeveen kan niet geplaatst worden

Advertentien.

Getrouwd:

P. GASINJET
en
Jonkvrouwe A. F. V. VAN CAMMINGHA

Huizum, bij Leeuwarden,
11 Julij 1859.

Bevallen van eene DOCHTER VrouweM. E. BRUMSTEEDE—SERVATIUS
Assen den 14 Julij 1859.
Eenige kennisgeving.

Bevallen van een ZOON, M. G. KIJMMELL, geliefde echtgenoote van

N E SERVATIUS

Smilde, 17 Julij 1859.

Zondag morgen behaagde het den vrijmagtigen Heere van mijne zijde door den dood weg te rukken, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot HERMINA VAN ERKELENS in den nog jeugdigen leeftijd van 34 jaren en 6 maanden. mij nalatende drie kinderen waarvan de oudste nog naauwelijks beseft het verlies eener zoo waarde moeder.

Zwaar treft mij deze slag doch daar zij niet alleen bereid, maar zelfs verlangend was om heenen te gaan, naar dien Heiland die hare ziele lief had. dit leenigt grootelijks mijne smart en zoo wensch ik ook te berusten in de wil van Hem die geene rekenschap geeft van zijne daden in de vaste hoop haar eenmaal weder te zullen vinden in die plaats waar geene scheiding meer zijn zal.

Smilde den 18 Julij 1859

L. F. MULDERS

Heden overleed in den ouderdom van 75 jaren, onze behuwde Moeder G. JACOBS, Weduwe wijlen den Heer H. MEURSING; haar uiteinde was zacht en kalm; zoo wenschen wij dan ook Gode te zwijgen, te meer daar zij het voorregt mogt genieten, hare beide dochters die haar bereids in de eeuwigheid zijn voorgegaan, te overleven.

Annerveensche Kanaal, 12 Julij 1859

M. BAKKER

Harddraverij

te Oosterwolde,

bij den Kastelein S. G. SCHADE, door paarden, die geen prijs hebben gewonnen, op Zaturdag 23 Julij a.s.

Prijs: eene zware ***zilveren TABAKSDOOS.***

Premie naar evenredigheid.

Wordt te koop

gepresenteerd: eene **OVERDEKTE PRAAM**, groot 70 tonnen. voor twee jaren uitgehaald, — met **ZEIL** en **TREIL**; te bevragen bij den kastelein G. KORTEN te Hoogeveen.

Mevrouw de Weduwe TONCKENS te Westervelde is voornemens publiek te doen verkoopen:

25 vijm Rogge,

op het Noorden te Smilde, plaats 25 en

100 VIJM ROGGE,

bij het Schapenhok achter de Molenwijk, plaats 1 en 2 te Smilde. alles uitmuntend gewas en op nieuw aangemaakt land. Deze verkooping zal gehouden worden op Zaturdag 23 Julij 1859, 's namiddags 2 uur te beginnen op 't noorden.

Notaris H. H. VAN LIER.

Veldvruchten

te DONKERBROEK.

De Notaris TADEMA zal op aanstaande Donderdag den 21 Julij, 's namidd. te 12 uur, bij de opzigtershuizing te Donkerbroek, voor de weduwe en Erven A. W. v. d. MEULEN, de vrucht **ROGGE**, op 13 akkers, **BOEKWEIT**, op 6 akkers, — **HAVER**, op 1 akker en **AARDAPPELS**, op 4 akkers aldaar verkoopen. — De verkoop ten huize van ANNE JOH. HOFMA is op denzelfden dag, 's namidd. te 4 uur bepaald.

Te Appelscha

in den verkoop, op aanst. Vrijdag, ten huize van HENDRIK TIGELAAR bij de kerk voorgenomen, zullen geen levend vee en boeregereedschap, maar alleen de **VELDVRUCHTEN**, 11 perc rogge en 9 perc. boekweit verkocht worden. En zal de verkoop van de **VELDVRUCHTEN** R O G G E en B O E K W E I T van WILLEM A. HOONSTRA, op Dingsdag den 26 dito, des namidd te 3 uur, ten huize van AUKE SINTS BARON, op de Bult te Appelscha plaats hebben.

PROGRAMMA
DER

TENTOONSTELLING EN KEURING

VAN

VEE,

welke door het Genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe zal gehouden worden te HOOGEVEEN op Woensdag den 31 Augustus 1859.

Alle houders van Hengsten, Merrien, Veulens, Stieren, Varkens, Schapen en ander Vee in de Provincie worden uitgenoodigd, deze ter Tentoonstelling en keuring aan te bieden.

Premien worden toegekend:

1o. Voor de SPRINGHENGSTEN, ouder dan twee een tweede jaar, vier premien, als: 1e premie f 40—". 2e premie f 35—". 3e premie f 30—". 4e premie f 25—".

De Springhengsten, eenmaal door 't Genootschap bekroond, zullen slechts de helft genieten der premie, indien zij alnog dezelfde premie waardig worden gekeurd, maar bij opklimming zullen zij de volle premie genieten.

Behalve deze premien wordt voor iederen tentoo gestelden Hengst, ouder dan twee een tweede jaar, die bij de keuring door het Genootschap geoordeeld wordt de voldoende vereischten van een SPRINGHENGST te bezitten, eene schadeloosstelling voor de genomene moeite aan den aanbieder van f 1—" per uur afstand. voor heen en terug te zamen. toegekend.

2o. Voor de jonge HENGSTEN, tusschen de een en twee en een half jaar oud, die geacht kunnen worden later de vereischten van Dekhengsten te zullen bezitten, worden twee premien toegekend, als 1e premie f 20—", 2e premie f 15—".

3o. Voor de HENGSTEVEULENS, die geacht kunnen worden later als Dekhengsten geschikt te zullen zijn, worden uitgeloofd drie premien, als: 1e premie f 15—", 2e premie f 10—", 3e premie f 5—".

De Hengsteveulens moeten met de Merrien ter mededinging worden aangeboden.

4o. Voor de FOKMERRIEN worden uitgeloofd twee premien, als: 1e premie f 25—", 2e premie f 15—". onder voorwaarde. dat deze premien niet zullen worden uitgereikt, vóór dat. ten genoege van het Bestuur van het Genootschap, blijke, dat de Merrien òf dragtig zijn, òf binnen het jaar een Veulen hebben voortgebragt.

5o Voor de STIEREN, vier premien, als: 1e premie f 25—", 2e premie f 20—", 3e premie f 15—", 4e premie f 10—". Als reisgeld voor Stieren, die in den loop van dit jaar door eene der afdeelingen zijn bekroond wordt toegekend aan den aanbieder tot schadeloosstelling 25 cent per uur afstands voor heen en terug te zamen.

6o. Voor de BEEREN, drie premien. als: 1e premie f 15—", 2e premie f 10—", 3e premie f 5—".

7o. Voor de RAMMEN, Heideschapen. twee premien, als: 1e premie f 6—", 2e premie f 3—".

Geene Premien zullen worden uitgekeerd, tenzij de voorwerpen premie-waardig zijn.

Het Bestuur herinnert aan de bepaling van het laatste gedeelte van artikel 25 van het Reglement des Genootschaps luidende: "Het Hoofdbestuur zal zooveel mogelijk "zorgen, dat geen ander vee dan dat, hetwelk ten minste zes maanden in de Provincie is geweest en aan ingeze-"tenen dezer Provincie toebehoort, ter mededinging worde "toegelaten."

Het Bestuur noodigt verder een ieder uit, die *een nieuw of minder bekend* WERKTUIG geschikt voor den Drentschen Landbouw, mogt bezitten, hetzelve naar de voormelde plaats der Tentoonstelling te zenden, mits hiervan 14 dagen voor den bepaalden dag aan den Voorzitter kennis gevende. Gelijke uitnoodiging wordt gedaan aan een ieder, die iets betrekkelijk den Landbouw, der bezigtiging waardig, wenscht in te zenden.

Het Genootschap behoudt zich voor, om aan zoodanige inzenders, wier ingezonden voorwerpen door nieuwheid of mindere bekendheid en tevens door doelmatigheid en bruikbaarheid voor den Drentschen Landbouw uitmunten, hetzij premien in geld hetzij getuigschriften toe te kennen, alsmede om aan vee, dat niet kan mededingen, doch dat tentoongesteld wordt, premien te verleenen.

Het Bestuur herinnert aan de kennisgeving van 13 Dec 1858, luidende als volgt:

"Het HOOFDBESTUUR van 't genootschap ter bevordering van den Landbouw in Drenthe maakt door deze bekend:

"dat het genootschap twee premien uitlooft, eene van f 200, en eene van f 100, voor de twee bestgekeurde HENGSTEN, niet ouder dan vijf jaren. die ter gelegenheid der eerste algemeene vergadering in 1859 voor 't eerst aan 't genootschap worden vertoond, en als uitmuntend in hunne soort, in allen deele voldoen aan de vereischten van een goeden DEKHENGST.

"De toegekende premien worden niet uitbetaald, dan nadat, ter beoordeeling van het bestuur van het genootschap, zekerheid zal zijn gesteld, dat de bekroonde Hengsten, gedurende ten minsten zes jaren, (indien ze zoo lang als Dekhengsten geschikt blijven) in de Provincie Drenthe zullen worden aangehouden ter dekking van aangebodene Merrien.

"De uitloving dezer premien geschiedt, onverminderd die voor de bestgekeurde Dekhengsten, die het eigendom van ingezetenen dezer Provincie zijn, overeenkomstig de bepaling van art. 25 van het Reglement jaarlijks te doen"

Zullende mitsdien alle eigenaren van opgemeld vee in deze Provincie, hetzelve op den 31 Augustus e k., des voormiddags vóór tien uur te HOOGEVEEN, ter plaatse later bekend te maken, ter keuring of ter mededinging naar opgenoemde premien moeten aanbieden; terwijl degene, welke een werktuig als hierboven bedoeld of andere voorwerpen, betrekkelijk den Landbouw en der bezigtiging waardig, mogten bezitten, worden verzocht deze voor evengenoemden tijd, ter medewerking tot bereiking van het doel, hetwelk het Genootschap zich voorstelt, te doen aanbieden.

Assen, 28 Mei 1859.

Het Hoofdbestuur van het Genootschap
ter bevordering van den Landbouw
in de Provincie Drenthe,
VAN ECHTEN VAN HOLTHE,
Voorzitter.
L. OLDENHUIS GRATAMA,
Secretaris.

M A R K T B E R I G T E N.

AMSTERDAM, 15 Julij. TARWE stil; 130 ℔ jar. bonte Poolsche f 303; 129 ℔ dito f 307. — ROGGE prijshouden; 125 ℔ jar. Pruissische f 182, 125 ℔ Galatz f 175. — KOOLZAAD hooger betaald, nieuw Zeeuwsch £ 51½; op 9 v. Olie in Sept. £ 58, Oct. £ 59. — LIJNZAAD in een doen; 108, 109 ℔ Bombay f 315. — RAAPOLIE dadelijk en en op levering hooger betaald, op 6 weken f 35¾; Bombay f 33½; Vliegend f 34½, 1o. September f 34¼, ½; October f 34½, ¾; Nov. en Dec. f 35½, ¾. — LIJNOLIE dadelijk en op levering iets aangenamer; op 6 weken f 33½; Vlieg. en 1o. Sept f 32¼; Oct, Nov. en Dec. f 32½. — HENNEPOLIE op 6 weken f 37¼; Vliegend f 36. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks f 60 a f 66. — LIJNKOEKEN per 104 stuks f 8 a f 10½.

SCHIEDAM, 15 Julij. MOUTWIJN f 14¼ per vat contant met iets meer handel. — JENEVER 100 pct. Amst. proef f 17¾ a f 18¼ per vat contant bij partij.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	15 Julij.	16 Julij.
Nederl W.S.	2½	64⅝	64 11/16
—	3	77	77⅛
—	4	94⅞	98¼
Amort. Synd.	3½	94	94½
Handelm.	4½	128	129
O. I. Leening	4	97	
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	4½		97
N. B.	½		
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	104⅞	105
Cert. 1831/33	5	90	90⅛
Dito 1840	4	87	87
—— Stieglitz	4	87	87
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	94⅞	
—— 1855 6eS,	5	101	101¼
—— van Ass.	6	66⅜	66

	pCt.	15 Julij.	16 Julij.
Polen,			
Aand. fl 500	/	156	
Obl.	4	79¾	80
Spanje, Obl.	1½	31 13/16	31 15/16
Obligatien	3	44	44
Binnenl.	3	41 5/16	41½
Amortisable		10⅛	10 1/16
Bewijz. Coup.		4⅝	
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		
—— Metal.	5	58⅝	59¾
— RenteA.	5	75	75¾
— Nation.	5	62	63 11/16
—— ——	2½	30¾	31⅝
Belgie, Cert.			
Rothschild	2½	52½	52½
Portug., Obl.	3	45	45⅛
Brazilien	5	99	98¾
Weener aandeelen	4		

15 Julij. De markt was heden algemeen iets flaauwer gestemd; van buitenlandsche was dit hoofdzakelijk het geval voor Oostenrijksche, waarin de handel zeer geanimeerd was.

16 Julij. Met uitzondering van Nationale fondsen, die nagenoeg onveranderd waren, was de markt algemeen williger, inzonderheid voor Oostenrijksche, Spaansche en Portugesche fondsen.

Gedrukt bij GRATAMA *te Assen.*